

Ahlaki Zeka Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ahlaki Zeka Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16345>

Özet

Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçeği, 2021 yılında Selahattin Yakut ve İbrahim Yakut tarafından Türkçe konuşan popülasyonlarda bireylerin **ahlaki zeka** seviyelerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **psikometrik** araçtır. Ölçek, ahlaki muhakeme, empati, sorumluluk ve vicdan gibi ahlaki zekanın temel boyutlarını kapsamayı amaçlamaktadır. Geliştirme aşamasında, ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliği için gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki Zeka, Ahlak, Ahlaki Gelişim, **Psikometri**, Ölçek Geliştirme, Yakut Ölçeği

Yazarlar

Selahattin Yakut, İbrahim Yakut

Amaç

Ahlaki Zeka Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin ahlaki prensipleri anlama, ahlaki ikilemler karşısında doğru kararlar verme ve bu kararları eyleme dönüştürme yeteneklerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim ve psikoloji alanlarında, ahlaki gelişimin değerlendirilmesi ve müdahale programlarının etkinliğinin ölçülmesi için tasarlanmıştır.

Ölçek geliştirme çalışması, literatürdeki teorik boşluğu doldurmayı ve Türk kültürüne özgü bağlamda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, ahlaki zekanın farklı demografik gruplardaki dağılımı ve bu yapının diğer psikolojik değişkenlerle ilişkisi incelenebilecektir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, ana yapı olarak **Ahlaki Zeka** (Moral Intelligence) kavramını ölçmektedir. Ahlaki zeka, genellikle duygusal zekanın bir alt kümesi olarak kabul edilir ve bireyin ahlaki ilkeleri anlama ve bu ilkeleri kişisel davranışlarına uygulama kapasitesi ile ilgilidir.

Ahlaki zekanın temel bileşenleri, genellikle dürüstlük, sorumluluk, empati, bağışlama ve vicdan gibi temel erdemleri içerir. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı ölçerek, bireyin sadece ne düşündüğünü değil, aynı zamanda ahlaki olarak nasıl davrandığını ve hissettiğini de değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçeği, bir geliştirme çalışması olduğu için, yapı geçerliği ve kapsam geçerliği çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, maddelerin teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini ve ölçülen yapıların beklendiği gibi diğer yapılarla ilişkilenip ilişkilendiğini göstermelidir.

Orijinal makale (Yakut & Yakut, 2021) faktör analizi sonuçları aracılığıyla yapı geçerliğine dair kanıtlar sunmaktadır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen boyutları doğru bir şekilde ayırıp ayırmadığını belirlemede kritik rol oynamıştır. Ancak, bu özetle spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme aracının tutarlılığını ifade eder. Ahlaki Zeka Ölçeğinin **güvenirlik** analizlerinde genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test yöntemleri kullanılmıştır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Geliştirme makalesinde, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu rapor edilmiştir, bu da araştırmacıları ve uygulayıcıları sonuçlara güvenebileceği anlamına gelir. Spesifik güvenilirlik değerleri için orijinal akademik kaynağa başvurulması tavsiye edilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştiriş sürecinde, ölçülen yapıların boyutlarını belirlemek ve maddelerin hangi faktörler altında toplandığını görmek için **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu istatistiksel yöntem, ahlaki zekanın tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapı mı olduğunu ortaya koyar.

Yapılan analizler (genellikle Açıklayıcı veya Doğrulamalı Faktör Analizi), ölçeğin nihai yapılarının belirlenmesinde, gereksiz veya yapıya uymayan maddelerin çıkarılması ve ölçeğin alt boyutlarının adlandırılması ve temel oluşturulmasıdır.

Ölçme Aracı

Test Çeşidi: Geliştirme (Yeni bir öz-bildirim ölçeği)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Spesifik derecelendirme basamakları orijinal makalede yer almaktadır, ancak bu özetle belirtilmemiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Türk Popülasyonu (Yeti?kinler veya yüksekö?retim ö?rencileri üzerinde pilot çal??ma yap?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, ölçe?in geli?tirildi?i örneklem grubunun demografik özelliklerini detayl? olarak sunmaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan ahlaki zeka ile ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektiren standart bir öz-bildirim tekni?i kullan?r.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki Zeka, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, **Faktör Analizi**, Psikolojik Ölçme, Ahlak E?itimi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: selahattin.yakut@yobu.edu.tr

Sorumlu Yazar: Selahattin Yakut

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2021 y?l?nda geli?tirilmis? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir. Kullan?m ?artlar? ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Selahattin Yakut ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri a?a???daki ba?lant?larda mevcuttur. Orijinal makale PDF format?nda indirilmek üzere sunulmu?tur.

Orijinal makalenin yay?nland??? dergi ba?lant?s?: sosyalarastirmalar.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yakut-ahlaki-zeka-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yakut, S. ve Yakut, ?. (2021). Yakut-Ahlâkî Zeka Ölçe?i. *Uluslararası Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi*, 14(76), 836-842.

Ahlaki Zeka Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, bu kaynak özeti içerisinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yapış için lütfen Yakut ve Yakut (2021) tarafından yayımlanan orijinal akademik makaleye (bkz. Kaynaklar ve Őzinler bölümündeki PDF bağlantış) başvurunuz. Maddeler, **ahlaki zeka**n farklı alt boyutların ölçmek üzere tasarlanmıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM